

Τα απομεινάρια ενός καλοκαιριού (Α΄ μέρος)

Θλίψη και απελπισία ποτίζει τη ψυχή μου. Άραγε αυτό συμβαίνει μόνο σε εμένα; Ή και σε άλλους ανθρώπους γύρω μου, σε γνωστούς μου και σε αγνώστους, σε οικογένειες που πάσχουν υλικά και σωματικά, σε κατοίκους της Βόρειας Εύβοιας που είδαν το σπίτι, το κήπο, τα ζώα τους, το μποστανάκι τους ή τα μελίσινα τους να γίνονται φλόγες και στάχτες... Πόσοι κάτοικοι και επισκέπτες του τόπου δεν θα έχουν γεμίσει θλίψη, γιατί μέσα σε δέκα μέρες ανημποριάς και ανικανότητας είδαν τις βαθύσκιωτες πλαγιές και βουνά, τις κατάφυτες ρεματιές, τα μικρά και ήσυχα χωριά να γίνονται από τόπος αναψυχής, από τόπος ανάσας και ανάπαυσης, τόποι αποτρόπαιοι, φριχτοί, κολασμένοι, με εξαφανισμένο παρελθόν και μέλλον άμορφο, άσχημο, καταθλιπτικό, απάνθρωπο και αφύσικο...

Στόμιο Κύμης, παιδικό χέρι με κάρβουνο που η θάλασσα έφερε από την Βόρειο Εύβοια

Πόσα καλοκαίρια σ' αυτό το τόπο θα θρηνούμε πάνω από τα αποκαΐδια, θα θρηνούμε θύματα, θα θρηνούμε για το χαμένο βίος και την απίστευτων διαστάσεων καταστροφή της Φύσης, των δασών, των ενίοτε αρχέγονων και μοναδικών μας οικοσυστημάτων; Πόσα καλοκαίρια θα ξεκινούν γεμάτα υποσχέσεις για όλους μας (διακοπές, ταξίδια, φεστιβάλ, πολιτιστικά κλπ κλπ) και θα τελειώνουν με εθνικές τραγωδίες, με προσωπικές δυστυχίες και με ένα κοινωνικό ιστό περισσότερο "σαχλό" και ένα πολιτικό σύστημα περισσότερο "απαράδεκτο" και καταστροφικό για τον τόπο;

Ας κάνουμε μία μικρή αναδρομή και μάλιστα μόνο στις δύο περασμένες δεκαετίες. Δεκαετίες θεωρητικά σπουδαίες για την Ελλάδα, αφού εντάχθηκε στο ευρωπαϊκό κοινό νόμισμα, αποτελεί μέλος του πυρήνα της ΕΕ (και κάνει κάθε δυνατή θυσία για να είναι σταθερά εκεί, στην περίφημη ΕΕ και το ευρώ), υποδέχθηκε Ολυμπιακούς αγώνες, απέκτησε μεγάλους δρόμους, μετρό, λιμάνια, έργα υποδομών, απελευθέρωσε την ενέργειά της και ήδη παράγει από ΑΠΕ το 30% της ηλεκτρικής της ενέργειας, έκτισε σπίτια σε πόλεις, σε χωριά και σε νησιά, τόσα που να χωρούν τον πληθυσμό της και άλλον τόσο...

Το 2007 είχε καεί ο Εθνικός Δρυμός της Πάρνηθας. Τότε έφταιγε "ο στρατηγός άνεμος".

Και λίγο μετά είχε καεί η Ηλεία, η αρχαία Ολυμπία, η Εύβοια, η Αχαΐα, η Λακωνία και μέρη. Συνολικά πάνω από 80 άνθρωποι είχαν χάσει τη ζωή τους. Μερικές δεκάδες από αυτούς, μερικές φορές ολόκληρες οικογένειες είχαν καεί ζωντανές. Μαρτυρικοί θάνατοι. Είχαν δοθεί κάτι γελοίες αποζημιώσεις, είχαν ακουστεί κάτι περίεργες θεωρίες (αλήθεια τις έλεγξε κανείς σοβαρά;). Και όλα πέρασαν στην λήθη.

Και η ζωή κυλά και εννοείται πως κάθε χρόνο χάνουμε στις ετήσιες καλοκαιρινές πυρκαγιές εκτάσεις που είναι ίσες με ένα νησί μας (στις καλές χρονιές στο μέγεθος της Σκύρου, στις κακές χρονιές όσο η Λέσβος) αλλά αυτές τις χρονιές 'τις θεωρούμε αρκετά καλές και είμαστε ευχαριστημένοι από τα αποτελέσματα.

Και έρχεται και το 2018. Όπου η Τραγωδία φτάνει σε μεγέθη σχεδόν πέρα από τα ανθρώπινα. Μέσα σε λίγες μόνο ώρες, μέσα σε ένα απόγευμα, δίπλα στη θάλασσα, καίγονται,

πνίγονται και σκοτώνονται πάνω από 100 άνθρωποι. Εκατό άνθρωποι που έκαναν τις διακοπές τους, που ήταν στο σπίτι τους ή σε κάποιο άλλο σημείο στο παραθεριστικό Μάτι, τόπο θεωρητικά αναψυχής για χιλιάδες ανθρώπων χρόνια τώρα. Κυβέρνηση συγκαλύπτουσα, Δήμοι απόντες, αστυνομία αγνοούσα τους δρόμους της περιοχής, πυροσβεστική υπηρεσία που δεν πρόκαμε, λιμενικό που μάζευε τα επιπλέοντα πτώματα, νεκρωσίες και εισαγγελικές έρευνες και υποσχέσεις ήταν αυτά που όλοι καταλάβαμε από την ανείπωτη και μοναδική καταστροφή.

Ειπώθηκε ότι έφταιγε και πάλι ο άνεμος, έγινε αντιληπτό ότι η πόλη που είχε φτιαχτεί ήταν μία ανθρωποπαγίδα που κάποτε θα έπαιρνε το φόρο της σε αίμα (σαν την Μάνδρα ας πούμε, μόνο που εκεί αντί για φωτιά είχαμε στο ρόλο του καταστροφικού παράγοντα το νερό). Στη Νέα Υόρκη (στην συνδιάσκεψη του ΟΗΕ για το κλίμα) ο νυν πρωθυπουργός έριξε τις ευθύνες στην κλιματική αλλαγή (παρεμπιπτόντως αλλάζοντας ριζικά αυτά που έλεγε προεκλογικά για το Μάτι).

Θεωρητικά βέβαια μετά από τόσες καταστροφές είχαμε κάνει δύο πράγματα. Είχαμε λάβει μέτρα για το μέλλον, είχαμε βάλει μυαλό δηλαδή και είχαμε φροντίσει για την απόδοση ευθυνών (ουσιαστικών ευθυνών, όχι επικοινωνιακών απλά δηλώσεων).

Και όμως. Ένα χρόνο πριν, το 2020, μέσα στις ήσυχες μέρες του Αυγούστου χάνουμε πάλι 10 συνανθρώπους μας μέσα σε μία καλοκαιρινή μπόρα. Τόπος του μαρτυρίου για άλλη μια φορά η πολύπαθη Εύβοια, στο κέντρο της, περί τον Λήλαντα ποταμό. Αιτία: οι φωτιές που είχαν γυμνώσει τα βουνά και τα ποτάμια που κατά βάσιν είχαν σμικρυνθεί για να χτιστούν ακόμη περισσότερα σπίτια (κυρίως εξοχικά) ή τα είχαν γεφυρώσει με κατασκευές που κανένας δεν θα αποδεχόταν για να τις έχει ως κτίσματα στο φτωχότερο μαντρί.

Φαίνεται όμως ότι το δεύτερο σε έκταση και πληθυσμό νησί της Ελλάδας έχει μετατραπεί σε καταραμένο τόπο. Ένα χρόνο μετά ξαναδοκιμάζεται και μέσα σε ένα δαντικό δεκαήμερο πάσχει την μεγαλύτερη οικολογική καταστροφή που έχει ποτέ συμβεί. Τόσο σε τοπικό επίπεδο, όσο και σε πανελλαδικό. Πάνω από μισό εκατομμύριο στρέμματα κυρίως δάσους καταστρέφονται ολοσχερώς, Η φωτιά διασχίζει το βόρειο μέρος του νησιού πολλές φορές και προς όλες τις κατευθύνσεις. Συνήθως για να σβήσει πρέπει να φθάσει πρώτα στη θάλασσα. Τα πυροσβεστικά μέσα που στέλνονται αρχικά είναι λίγα και ανεπαρκή. Τα εναέρια σχεδόν μηδαμινά. Κάτοικοι της Εύβοιας είμαστε, βλέπουμε και ακούμε τι περνάει πάνω από τον ουρανό μας.

Είναι χαρακτηριστικά δύο πράγματα: Α) Τα επίγεια μέσα (οχήματα και αριθμός ανδρών) που χρησιμοποιήθηκαν κατά τις πρώτες ημέρες ήταν περίπου όσα χρησιμοποιήθηκαν και σε μικρή φωτιά που ξέσπασε στην Εκάλη την 27 Ιουλίου και η οποία αντιμετωπίστηκε επιτυχώς. Επιτυχία στην Εκάλη, αποτυχία στην Βόρειο Εύβοια μετά από μία μόνο εβδομάδα. Β) Ο αρχηγός της ΠΥ σε δηλώσεις του την ώρα που στην Β. Εύβοια η καταστροφή γιγαντωνόταν δήλωνε άγνοια, ότι όλα βαίνουν καλώς, ότι αυτός είχε αναλάβει την Βαρυμπόμπη και άλλα τινά. Θα έπρεπε όμως ο αρχηγός ενός κατ' ουσίαν στρατιωτικού σώματος να γνωρίζει ότι ο ρόλος του δεν είναι να αναλαμβάνει ένα μικρό πεδίο μάχης (συμπωματικώς μάλιστα κάποιο ιδιαίτερου επικοινωνιακού χαρακτήρα). Αλλά ρόλος του αρχηγού είναι να έχει γενική εποπτεία του πολέμου και στρατηγική για να μπορεί να τον κερδίσει ή τουλάχιστον να μην ηττηθεί κατά κράτος.

Γιατί βεβαίως περί πολέμου επρόκειτο. Αυτό που συνέβη στην Β. Εύβοια ως προς τα αποτελέσματά του μόνο με πόλεμο μπορεί να συγκριθεί. Ξεκάθαρα και εύκολα αντιληπτό τούτο στο οικονομικό επίπεδο. Το κόστος ανέρχεται σε δισεκατομμύρια. Όσο και στο μέγεθος και το βάθος καταστροφής των δασών (παρεμπιπτόντως μέσα σε λιγότερο από 50 έτη χάσαμε για δεύτερη φορά τις εναπομείνουσες συστάδες της ευβοϊκής δρυός στην περιοχή των Παπάδων). Μόνο στο Βιετνάμ είχαμε δει τόση και τέτοια καταστροφή δασών μετά από εκτεταμένους βομβαρδισμούς και εμπρησμούς που είχαν τότε χρησιμοποιήσει ως μέθοδο πολέμου οι ΗΠΑ.

Και ο πόλεμος όχι μόνο δεν έχει τελειώσει, αλλά μαίνεται κατά την παρούσα χρονική στιγμή σε δηλώσεις και επικοινωνιακά παιχνίδια στρατηγικής. Και σε υποσχέσεις και προοπτικές ανάπτυξης κλπ που πιθανολογείται ότι θα ακολουθήσουν και θα αλλάξουν δια παντός τον τόπο!

Κύμη 16/8/2021

Δημήτριος Δούκα Σουφλήρης

Δικηγόρος

Imperial College Clean Power Professional Certificate

Επιμ/θείς στο ΕΚΠΑ στη Βιώσιμη Ανάπτυξη και το Περιβάλλον